

NEDELJA

09-16 JAN 2015

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

NAFTNE KOMPANIJE OTKAZUJU ILI ZAMRZAVAJU POSLOVE, OTPUŠTAJU, SMANJUJU PLATE ...

RESETOVANJE

NEDELJA

09-16 JAN 2015

JANUARY 2015

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Prekretnica na tržištu: WTI ove nedelje za momenat skuplji od Brenta.....OVDE
- EIA: Pad cena nafte zaustavlja rast proizvodnje u SAD.....OVDE
- Barel od 50\$ u 2015. „poješće“ 45 mlrd dolara planiranih prihoda u budžetu Rusije.....OVDE
- Rusija reže za skoro 60\$ po toni izvozu carinu za naftu u februaru - Reuters.....OVDE
- Saudijski princ: Barel više nikada neće vredeti 100 dolara.....OVDE
- Iran i Venecuela najavljuju borbu protiv “neprijatelja” koji obaraju cene nafte.....OVDE
- Prognoza Goldmana dodatno oborila cene nafte.....OVDE
- Shell, Premier Oil otkazuju poslove - padaju cene najma platformi.....OVDE
- Norveška najavljuje smanjenje investicija u sektor nafte.....OVDE
- BP najavio prvi talas od 300 otkaza zbog pada cena nafte.....OVDE

GAS:

- Gasprom: Rusija zatvara tranzit preko Ukrajine kada izgradi Turkish Stream.....OVDE
- Gasprom kupuje još jednog snabdevača gasom u Turskoj.....OVDE
- Izvoz ruskog gasa u 2014. smanjen za 6,7%.....OVDE

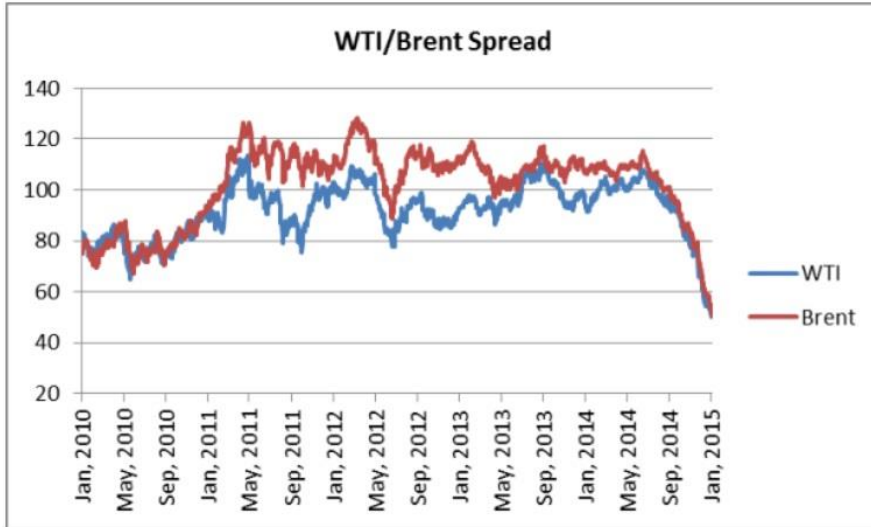
REGION:

- Energetika.ba: Gorivo u BiH bi realno sada trebalo da košta 1,70-1,75 KM.....OVDE
- Slobodna Dalmacija: Evo zašto benzin nije jeftiniji u Hrvatskoj?.....OVDE
- Obustavljena prerada u rafineriji nafte Sisak - privremeno?.....OVDE
- Jutarnji list: Ina za nastavak modernizacije rafinerije u Rijeci.....OVDE

Crude Oil **Brent** Jan 16 2015 0800 GMT - **48.50\$** - Livecharts.co.uk

Prekretnica na tržištu: WTI ove nedelje za moment skuplji od Brenta

LONDON, NJUJORK - Cene dva ključna svetska naftna repera, Brenta i WTI, prvi put posle više od godinu i po dana su se ove nedelje izjednačile. U utorak, 13. januara američka laka je prvi put ugovarana po ceni neznatno iznad severnomorskog konkurenta (Brent - \$48.15/bbl, WTI - \$48.20), što **Seeking Alpha** naziva „značajnom prekretnicom na tržištu sirove nafte“. Taj trend je dodatno pojačan u sredu, sa razlikom od

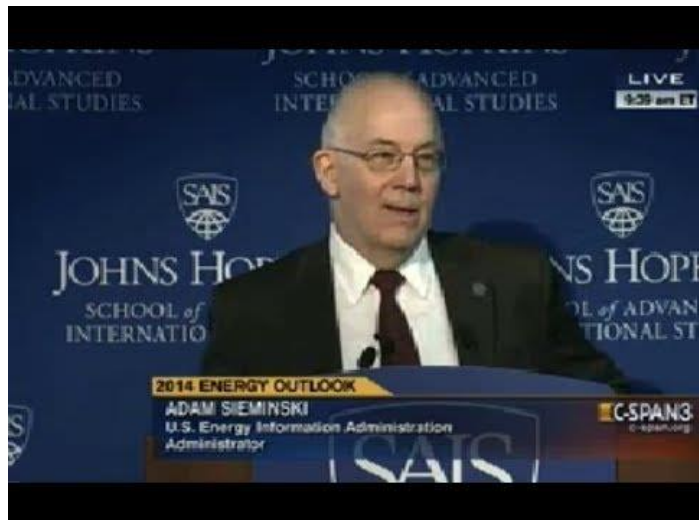

30-tak centi u korist WTI. **Bloomberg** ovaj fenomen stavlja u kontekst najave popuštanja četiri decenije duge američke zabrane izvoza sirove nafte proizvedene u SAD. Dodatan impuls takvim procenama podgrejala je meksička državna naftna kompanija Pemex, koja je zvanično ponudila SAD spremnost da dnevno uvozi 100.000 barela

američke nafte. Podsticaj WTI daje i informacija da američke rafinerije rade sa 90 odsto kapaciteta, zbog pojačane potrošnje benzina na tom tržištu, dok je sudbina Brenta vezana za prezasićeno evropsko tržište gorivima.

EIA: Pad cena nafte zaustavlja rast proizvodnje u SAD

VAŠINGTON - Američka vlada očekuje da će domaća proizvodnja nafte u 2016. godini porasti svega 2,2 odsto, što bi bio njezin najslabiji rast u pet godina, u kontekstu oštrog pada cena nafte koji je zakočio petogodišnji uzlet proizvodnje američke nafte iz škrljaca. U prvim prognozama za iduću godinu, objavljenim u utorak, vladina Energetska informativna uprava (EIA) procenila je da će u 2016. domaća naftna proizvodnja porasti za 200.000 barela dnevno (bbl/d), na 9,5 miliona bbl/d. To bi predstavljalo najmanji rast proizvodnje nafte u SAD od 2011. "Mnoge naftne kompanije smanjile su svoja istraživačka bušenja, reagujući na pad cena sirove nafte i usmeriće aktivnosti bušenja na utvrđena područja škrljaca koja već imaju produktivna polja", kazao je direktor EIA Adam Sieminski. **Bloomberg**

**ЗАШТО АВИОН
ЛЕТИ ТАКО ВИСОКО?**

Енергија живота

Barel od 50\$ u 2015. „poješće“ 45 mlrd dolara planiranih prihoda u budžetu Rusije

MOSKVA - Uz cenu nafte od 50 dolara za barel, gubici budžeta Ruske Federacije u 2015. procenjuju se na 3 milijarde rubalja, ili oko 45 milijardi dolara, rekao je u sredu ruski ministar finansija Anton Siluanov. On je istovremeno predložio Državnoj dumi da odobri smanjenje državnih rashoda u ovoj godini za deset odsto na svim stavkama, osim obrambenim. *Sputnik*

Rusija reže izvozna carinu za naftu u februaru na 112\$/t, sa januarskih 170\$/1 - Reuters

MOSKVA - Izvozna carina na rusku naftu očekuje se da padne u februaru za nešto manje od 60 dolara, na 112,9\$ po toni, zbog pojeftinjenja nafte i poreskih opterećenja u toj zemlji, prenosi u četvrtak *Reuters* i konstatuje da bi to moglo podstaknuti skok izvoza ruske sirove nafte. Prenoseći računicu ministarstva finansija, agencija navodi da bi u februaru mogla u potpunosti da se oslobodi carinskih nameta nafta proizvedena iz novih polja na istoku Sibira, kao i polja u Kaspijskom moru na kojima radi Lukoil. Izvozna carina za rusku naftu u januaru je iznosila 170,2\$ po toni.

Saudijski princ: Barel više nikada neće vredeti 100 dolara

LONDON - Saudijski princ Alwaleed bin Talal rekao je u sredu da svet „više nikada neće videti cenu barela od 100 dolara“. "Rekao sam još pre godinu dana da je cena nafte iznad 100 dolara veštačka, da nije dobra. Ako ponuda i potražnja ostanu ovakve, cena će nastaviti da pada. Ako bude više potražnje, cena će, logično da raste, ali nikada više nećemo videti barel od 100 USD", rekao je Talal za *USA Today*. Talal je rekao da je strategija Rijada da ne smanjuje proizvodnju nafte dobra ... „jer bi neko drugi popunio taj prostor plasmanom svoje nafte na tržište. Tako bi samo imali manje proizvodnje i niže cene. Ovako, ste barem šamar dobili samo s jedne strane", rekao je Talal.

Iran i Venecuela najavljuju borbu protiv "neprijatelja" koji obaraju cene nafte

TEHERAN - Iran i Venecuela su u nedelju najavili da će se zajedno boriti „protiv neprijatelja“ koji koriste cene sirove nafte kao oružje politike. U prisustvu gostujućeg venecuelanskog predsednika Nikolasa

Madura, predsednik Irana Hasan Ruani zatražio je takođe od zemalja OPEC da „neutralizuju šeme nekih sila protiv OPEC-a i pomognu stabilizaciji cene nafte na prihvatljiv nivo u 2015“. Maduro je, sa svoje strane, apelovao na saradnju unutar OPEC-a radi stabilizacije cene nafte. Venecuelanski predsednik nastoji da dobije podršku nekoliko članica izvoznog kartela, kao i Rusije, za potrebu smanjenja proizvodnje OPEC. Posle Irana on putuje i u Saudijsku Arabiju, koja je protiv smanjenja proizvodne kvote OPEC-a. Verski voša Irana, ajatola Ali Hamenei je u razgovoru sa

Madurom rekao da „naši zajednički neprijatelji koriste naftu kao političko oružje“, ali nije elaborirao na koga misli, mada *New York Times* dodaje da Iran „indirektno okrivljuje Saudijsku Arabiju, što pušta cene nafte da padaju, odbijajući da smanji proizvodnju“.

LUK LUKOIL

**Sakupljajte
BONUS POENE**

Prognoza Goldmana dodatno oborila cene nafte

NJUJORK, LONDON - Spekulativno tržište nafte reagovalo je početkom nedelje padom od dodatnih pet

procenata na odluku Goldman Sachs-a da drastično revidira na dole svoju kvartalnu prognozu vrednosti sirove nafte. Američke investiciona banka je u ponedeljak srezala očekivanu prosečnu cenu nafte Brenta sa 80, na čak 42 dolara za barel, a američke lake (WTI) sa 70, na 41 dolar. Goldman je u isto vreme srezao prognozu vrednosti Brenta za čitavu 2015. godinu sa 83,75\$, na 50,40\$, a WTI na 47,15\$, sa 73,75\$. Goldman veruje da tržište

nafte može ostati u dubokom višku ponude, bez bilo kakvih posledica po stanje zaliha. Istovremeno je francuska banka Société Générale takođe smanjila prognozu za cenu Brenta za 15 dolara po barelu, na u proseku 55\$ barel za čitavu 2015. Prognoza za WTI je smanjena istovremeno za 14\$, na 51\$/bbl, što banka objašnjava rastom zaliha nafte. *Seeking Alpha*

Norveška najavljuje smanjenje investicija u sektor nafte

OSLO - Investicije u sektor nafte i gasa u Norveškoj smanjće se do 2017. za 21 odsto, kao posledica destimulativnih cena nafte, saopšteno je u četvrtak iz Norveške naftne uprave (NPD). Čelnik te granske institucije Bente Nyland kazao je na press konferenciji da je ovo međutim konzervativna procena, zasnovana na cenama barela od pre Božića. „Ako cene ostanu u rasponu od 50 do 60 dolara, investicije bi mogle dodatno da padnu“, upozorio je on. *Reuters* potseća da su Statoil i Shell već otkazali ili odložili velike projekte u Norveškoj. Proizvodnja nafte u Norveškoj, koja je prošle godine iznosila oko 1,51 milion barela na dan (Mbb/d), procenjuje se da će na osnovu postojećih i predviđenih investicija pasti na 1,39 Mbb/d u 2019.

Shell, Premier Oil otkazuju poslove - padaju cene najma platformi

LONDON - Milijarde dolara planiranih investicija u sektor nafte i petrohemijske otkazane su ili zamrznute, a Royal Dutch Shell i britanski Premier Oil su prvi najavili te rezove, reagujući na surov pad cena sirove nafte. Anglo-holandski kolos je u sredu saopštio da odustaje od plana gradnje najvećeg petrohemijskog kompleksa na svetu, 6,5 milijardi dolara vredan projekat gde je partner trebalo da mu bude Qatar Petroleum. Pre toga je Premijer rekao da odlaže finalnu odluku o ulaganju dve milijarde dolara u Sea Lion projekat proizvodnje nafte kod obala Folklandskih (Malvinskih) ostrva blizu obala Argentine, kao i razvoj polja Bream u podmorju Norveške. „(Sa barelom vrednosti) Ispod 50 dolara, nećemo odobriti Sea Lion, niti Bream“, rekao je Tony Durrant, čelnik Premier Oil-a. Kompanija je takođe smanjila plate za honorarne radnike koje je angažovala na poslovima u Severnom moru i u jugoistočnoj Aziji, dok nastoji da izmeni tarifne uslove u ugovorima ssa servisnim firmama. usled smanjenih investicija

dolazi i do pada cena najma ultramorednih platformu za bušenja u dubokim vodama. Prema podacima konsultanta IHS Energy prosečne nove tarife jednodnevnog iznajmljivanja brodova sa opremom za bušenje nafte pale su u decembru na 440.000 dolara na dan, 100.000 dolara ispod cene s početka prošle godine. Istovremeno je njihovo korišćenje u januaru ove godine na najnižem nivou u poslednjih 15 godina. **Financial Times**

BP najvio prvi talas od 300 otkaza zbog pada cena nafte

LONDON - Britanski naftni kolos BP, najvio je prvi talas otpuštanja u kome će oko 200 stalno zaposlenih i 100 sa privremenim ugovorom dobiti otpremnine. Kompanija je u četvrtak saopštila da se rez, izazvan padom cena nafte, odnosi za sada na onshore poslove, a ne projekte koje izvori na moru. Precizirano je i da BP ostaje posvećen poslovima na Severnom moru, ali i neodređeno rečeno da će tu morati da se preduzmu „određeni koraci“ zbog nepovoljnog ekonomskog okruženja. **AP**

SAMO NA EKO PUMPAMA

**VIŠE KILOMETARA,
MANJE GORIVA!**

Nova generacija EKO goriva

EKO pumpe, u skladu sa potrebama vozača u Srbiji, uvode još jednu inovaciju u vidu nove generacije EKONOMY goriva, kreiranih da omoguće prelazak više kilometara, uz manju potrošnju goriva. Uz pomoć nove generacije goriva, naši korisnici mogu uštedeti i do 4% prilikom svakog sipanja goriva, što predstavlja uštedu do 2 litra goriva pri punjenju rezervoara*.

do 4% uštede
na ukupnu količinu sipanog goriva

*kalkulacija je bazirana na primeru sipanje u iznosu od minimum 50 litara. Porede se učinak običnog goriva i učinak istog tog goriva obogaćenog specijalnim aditivima koji se nalaze u 9SEKONOMY bezolovnom benzinu i EKONOMY evro dizelu.
Izvor: TOTAL ACS France.

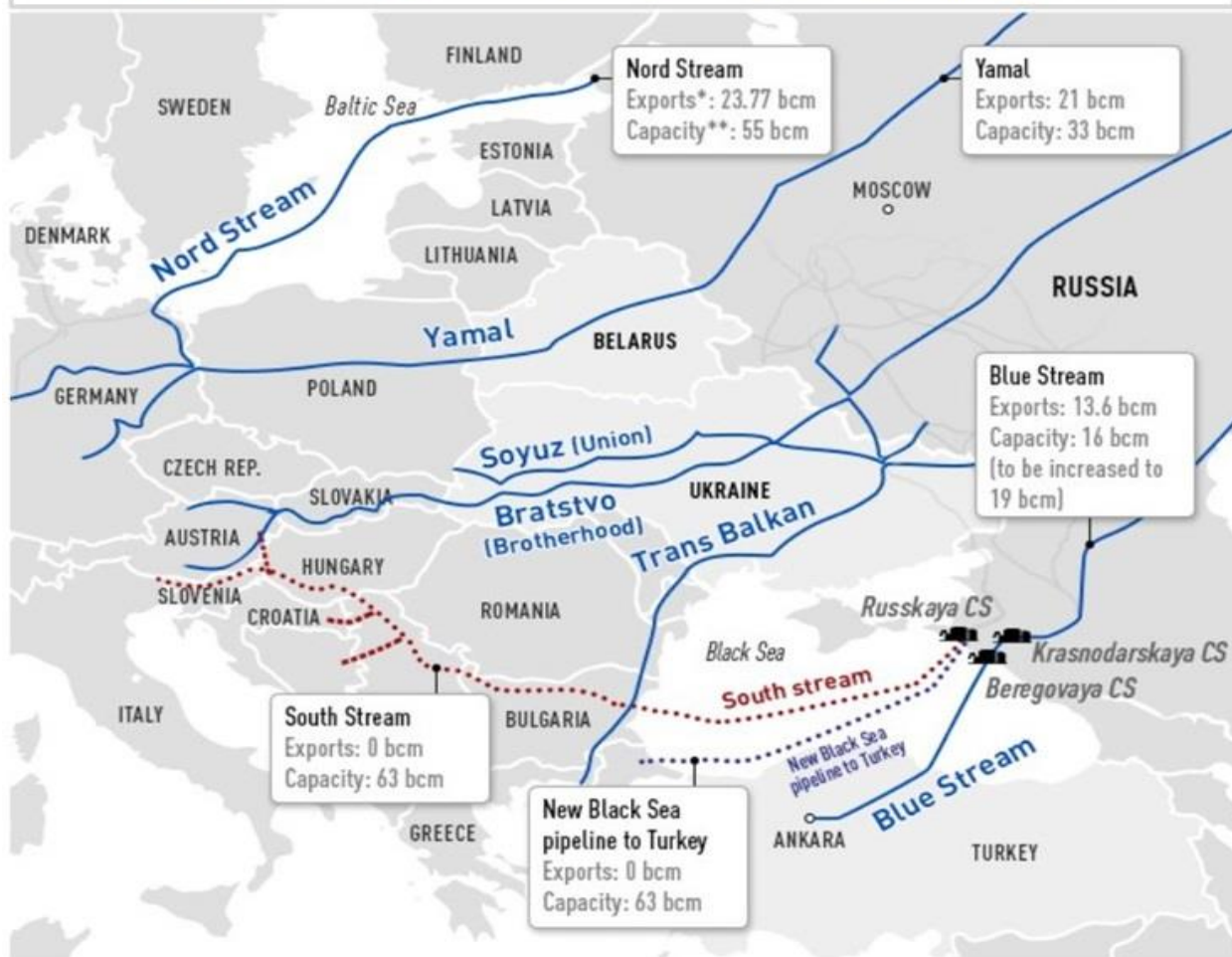
EKONOMY fuels

Gasprom: Rusija zatvara tranzit preko Ukrajine kada izgradi Turkish Stream

MOSKVA - Rusija je u sredu najavila da će prebaciti kompletan transport nafte za kupce u Evropi sa pravca preko Ukrajine, na buduću gasovod preko Turske, preneo je Bloomberg. „... Turkish Stream je jedina ruta preko koje će 63 milijarde kubika ruskog gasa biti snabdevano, što odgovara trenutnom tranzitu preko Ukrajine“, rekao je čelnik Gasproma Aleksej Miler. Potpredsednik Evropske komisije zadužen za energiju, Maroš Ševčovič odmah je reagovao ocenom da će to naneti šteti ugledu Rusije kao snabdevača, dodajući da je ta odluka ekonomski besmislena, prenosi agencija. Bloomberg dodaje da odluka ima smisla u svetlu šteta koje su nanete Rusiji sa regulatornim ograničenjima Brisela u ovom sektoru. Miler je, kako ga citira kompanija u saopštenju, precizirao da će „Evropa sada morati da napravi

Mapa postojećih (plava linija) eksportnih pravaca ruskog gasa u Evropu, sa otkazanim Južnim tokom i planiranim Turk tokom. U boksovima postojeći izvoz tim gasovodima i njihov kapacitet.

gasovodne veze do Turske, gde će biti dopremljen i uskladišten ruski gas, ili ga neće dobiti“. Ruski državni mediji prenose da će Moskva iskoristiti finansijska sredstva i opremu koja je bila namenjena za prvobitni projekat Južni tok radi gradnje novog pravca ispod Crnog mora do Turske i dalje do granice te zemlje sa Grčkom.

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

ЈП „СРБИЈАГАС“, Нови Сад
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија, 21000
ТЕЛ + 381 21 481 1549 / + 381 21 481 2703 / ФАКС + 381 21 481 1305
www.srbijagas.com

СРБИЈАГАС

Gasprom kupuje još jednog snabdevača gasom u Turskoj

ANKARA - Zavisno preduzeće Gasproma - Gazprom Schweiz zatražilo je od turske antimonopolske agencije dozvolu za kupovinu udela u gasnoj trgovinskoj kompaniji Akfel Gaz, preneo je ruski list *Vedomosti* informaciju sa sajta turske agencije. Veličina udela i vrednost transakcije nisu navedeni. Akfel Gaz se bavi uvozom i veleprodajom prirodnog gasa na tržištu Turske. U avgustu 2012. je sklopio ugovor sa Gazprom Exportom o isporuci 2,25 milijardi m³ gasa godišnje, na rok od 30 godina. Gasprom je već vlasnik 71% drugog turskog uvoznika gasa - Bosphorus Gaza, koji godišnje uvozi . Ta 1,75 milijardi m³ ruskog gasa. Gasprom je na privatne turske uvoznike preneo 6 milijardi m³ gasa godišnje. Ranije je tu količinu uvozila državna kompanija Botas. Kako pišu Vedomosti, ako kupi Akfel Gaz, Gasprom će moći da kontroliše uvoz 4,75 milijardi m³ gasa u Tursku godišnje. U 2013. godini Turska je uvezla 26,7 mlrd kubika ruskog gasa i izbila na drugo mesto Gaspromovih klijenata, iza Nemačke.

Izvoz ruskog gasa u 2014. smanjen za 6,7%

MOSKVA - Izvoz ruskog gasa smanjen je 6.7% u minuloj godini, na 183,3 milijarde kubnih metara, saopštilo je u četvrtak tamošnje ministarstvo energije. Taj iznos odnosi se kako na zemlje ZND, tako i ne-ZND države, preciziralo je Ministarstvo. Istovremeno, navodi se da je u 2014. u Rusiji proizvedena 641 milijarda m³ prirodnog gasa, oko 4% ispod proizvodnje iz 2013. godine. **TASS**

REGION

Energetika.ba: Gorivo u BiH bi realno sada trebalo da košta 1,70-1,75 KM

BANJALUKA - Stručnjaci u Republici Srpskoj ocenjuju da osnova za dodatni "rez" cena naftnih derivata, prenosi Energetika.ba. "Marže su čak i do 50 feninga po litru u maloprodaji, a normalno bi bilo da budu do 20 feninga, maksimalno", tvrdi Dušan Bogdanović, stručnjak za energente. To je portalu potvrdio i Vukašin Vojinović, predsednik Udruženja uvoznika i distributera nafte i naftnih derivata u RS. "Ako je u nabavci bezolovni 1,50 KM, a neko ga prodaje za 1,96, faktički, pola marke zarađuje. To koriste oni koji imaju dobre pozicije benzinskih pumpi, pa drže 'jake' cijene. Cena nafte pada i postoje uslovi da gorivo može koštati od 1,70 do 1,75 KM na većini benzinskih pumpi ", rekao je Vojinović. Da država takođe ubire značajne prihode od prodaje na benzinskim pumpama, svedoče podaci Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) BiH, prema kojima akciza po litru, u zavisnosti od vrste goriva, košta od 0,30 do 0,40 KM, a tu je još i putarina od dodatnih 0,15, plus 0,10 KM za održavanje puteva.

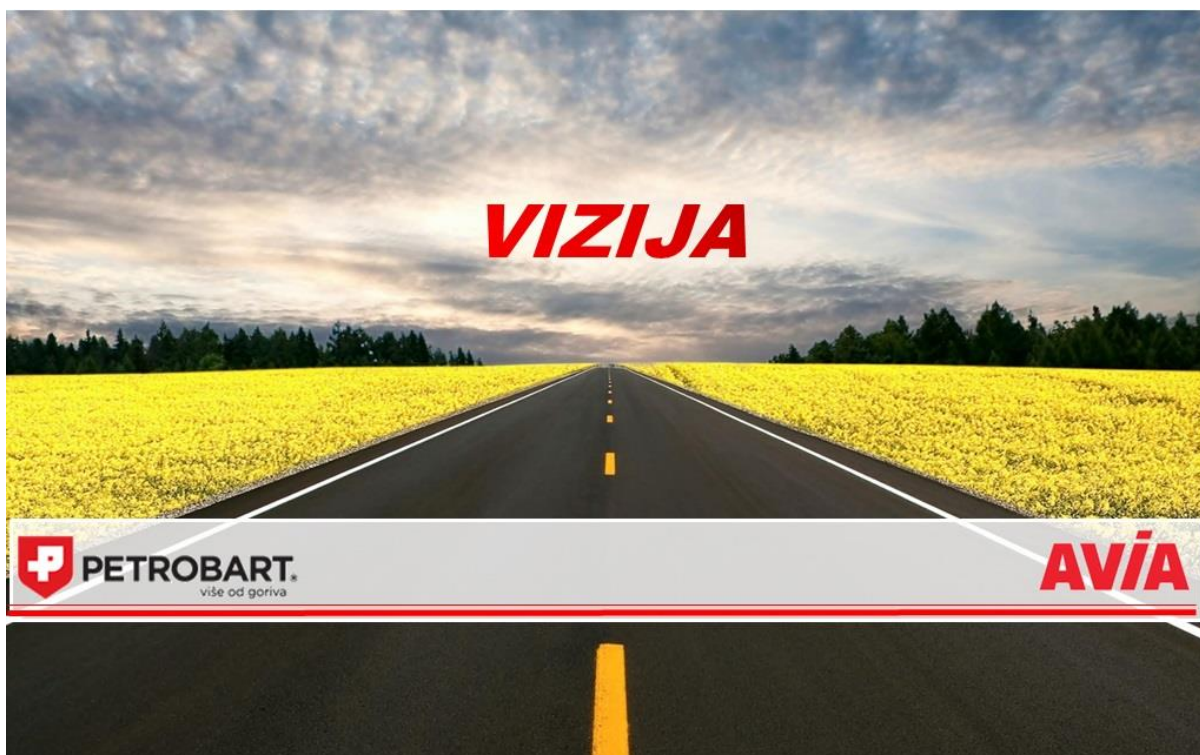
Slobodna Dalmacija: Evo zašto benzin nije jeftiniji u Hrvatskoj?

ZAGREB - Cena litra eurosupera 95 u Hrvatskoj, pri ceni sirove Brent nafte od 45,23 dolara po barelu, u

martu 2009. iznosila je 6,72 kune, dok je ona ovih dana 8,57 kuna, komentariše u sredu **Slobodna Dalmacija**. List, doduše, napominje da je u novembru 2010. cena eurosupera 95 bila na nivou sadašnje, iako je Brenta tada vredeo 40-tako dolara više, odnosno 93 dolara. Iz ministarstva finansija pojašnjavaju da su u novembru 2010. ukupne naknade iznosile 3,1 kunu po litri eurosupera. Ovaj iznos uključuje akcizu od 1,75 kune

po litri, naknadu za puteve i autoputeve od 1,2 kune po litri i naknadu za obavezne zalihe od 0,15 kuna po litri goriva. Danas naknada na eurosuper iznosi 3,66 kuna po litri. Zbog usklađivanja s direktivama EU, sve naknade koje su ubirane po litri goriva objedinjene su u jednu. List konstatuje da su u posmatranom periodu trošarine po litri benzina uvećane za 56 lipa, dok je PVD u ceni goriva uvećan sa 23, na 25 odsto. Najzad, u istom razdoblju je kurs dolara narastao sa 5,4 na 6,4 kune, što je takođe uticalo na cene derivata u Hrvatskoj. U potrazi za matematičkim rešenjem naslova: Benzin bi u Hrvatskoj morao biti jeftiniji! - novine su prenele ocene naftnih analitičara da se odgovor krije u tome da su distributeri goriva u toj zemlji, od Ine do Crodusa, navodno povećali marže sa oko 60-70 lipa po litru, na oko jednu kunu/litar. Kompanije to u potpunosti negiraju, ali list navodi da je činjenično stanje vrlo teško dokazati.

Obustavljena prerada u rafineriji nafte Sisak - privremeno?

ZAGREB - U sredu je „privremeno“ obustavljena prerada hrvatske nafte u Rafineriji Sisak, potvrđeno je iz Ine. U Ini tvrde da to ne znači zatvaranje rafinerije, kako upozoravaju iz Stožera za obranu sisačke rafinerije, koji predstavlja 800 tamo zaposlenih radnika. U Ini objašnjavaju da drastičan pad cena nafte slabi profitabilnost segmenta istraživanja i proizvodnje, pa je nužno usredsrediti se na poboljšanje profitabilnosti rafinerijskog poslovanja. Ponovno pokretanje proizvodnje u Rafineriji Sisak zavisi od prilika na spoljnom tržištu nafte, a u međuvremenu će proizvodnja biti koncentrisana u konkurentnijoj riječkoj rafineriji, naglašavaju u Ini. **Enegetika-net**

Jutarnji list: Ina za nastavak modernizacije rafinerije u Rijeci

ZAGREB - Jutarnji list u sredu „neslužbeno doznaje da će Ina nastaviti s modernizacijom riječke rafinerije. Početak remonta za sada nije poznat, a poslovi bi trajali više od četiri godine, dodaje list. Po završetku modernizacije rafinerija bi uvećala preradu manje vrednih proizvode u svetlije i vrednije derivate, pre svega dizel. Sagradilo bi se novo postrojenje za obradu teških ostataka s novom lukom, piše Jutarnji, ali dodaje da je pod znakom pitanja na koji način bi se finansirao projekat vredan oko 400 miliona USD.

**У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ
СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ**

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

**ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ**